

11 kirjaa Heinolasta

Heinolan kaupunginkirjasto täyttää tänä vuonna 160 vuotta ja sen kunniaksi on tehty kirjavinkkausrata, jossa esitellään Heinolaan sijoittuvia kirjoja. Reitillä kuljetaan kirjaston vanhoissa osoitteissa, joten samalla voi seurata katukuvan muutosta vuodesta 1891 alkaen.

Jokaisessa osoitteessa - rastilla - on A4-kokoinen tuloste, joka sisältää tietoa ja tehtävän kohteessa pohdittavaksi. Tuloste on sijoitettu rakennusten ulkopuolelta luettavaksi, esim. oveen tai ikkunaan. Oikea vastausrivi on esillä viimeisellä rastilla. Reitti on rastijärjestyksessä kulkien noin kolmen kilometrin mittainen. Halutessaan sen voi kulkea osissa.

Viimeisellä rastilla voit jättää yhteystietosi kirjastossa olevaan laatikkoon kaikkien yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan kirjapalkintoja. Arvontaan osallistuvat kaikki viimeistään 1.9. 2023 kirjastoon jätetyt yhteystiedot.

Voit pelata tätä myös mobiilipelinä. Saavutettava versio toimii Seppo-sovelluksella.

Lataa sovelluskaupasta Play Seppo –sovellus, seuraa sovelluksen ohjeita. Pelin koodi on 533C1A.

Rastirata on kuljettavissa 31.8. saakka, saavutettava versio ja mobiilipeli 31.12.2023 asti.

11 kirjaa Heinolasta on Tuija Kaupin ideoima ja käsikirjoittama. Heinolan kaupunginkirjasto on ollut tilaajana sekä yhteistyökumppanina ja toteuttanut mobiilipelin.

Aloitetaan!

Millainen kirjaston alkuvaihe Heinolassa oli? Heinolan kirkkoherra Carl Henrik Gardberg sai aikaan ruotsalaisen lainakirjaston perustamisen Heinolaan 1863. Muutamaa vuotta myöhemmin saatiin paikkakunnalle myös suomenkielinen kirjasto. Kaksikielisessä Heinolassa oli hyvän tavan mukaisesti siis erilliset kirjastot suomen- ja ruotsinkielisille. Tapa jatkui, kunnes kaupunginkirjasto sai ensimmäisen oman toimitilansa vastavalmistuneesta VPK-talosta 1891.

Ensimmäinen kohde on VPK-talo osoitteessa Kymenkartanonkatu 2, ja siellä esitellään reitin ensimmäinen Heinolaan sijoittuva romaani

- **1. rasti: Vapaapalokunnantalo 1891–1907**

Kirjaston olot parantuivat huomattavasti, kun suomalainen ja ruotsalainen lainakirjasto pääsivät saman katon alle ja saatiin sanomalehtilukusali. Kanttori Cederbladista tuli vakinainen kirjastonhoitaja.

Irma Koskimies-Apiola teki elämäntyönsä eri kirjastoissa. Hänen kirjailijanuransa ensimmäiset painetut teoksensa olivat runokokoelmia, mutta jo 1950-luvulla hän kiinnostui Heinolasta ja Itä-Hämeestä. Heinolan seutu onkin päässyt kahteen Koskimiehen teokseen. Nyt esiteltävä kirja on jatkoa hänen pääteokselleen Mennyt maisema.

Irma Koskimies: Havumäen Eeva (1983, Lehtikarin kirjapaino)

Ote kirjasta: Palokunnantalo, jonka kaupunkilaiset yhteisvoimin olivat pystyttäneet jo menneen vuosisadan puolella, lepäsi avarana ja arvokkaana Perspektiivipuiston alapäässä. Sen pitkä julkisivu antoi Puistokadulle päin, kulman lyhyempi sivu kulki pitkin kaupungin liikekatua, jonka nimenä näihin aikoihin oli Isokatu. Ote päättyy.

Romaanin tapahtumat sijoittuvat 1900-luvun alkuvuosiin, kun kaksi maalaistyttöä lähtee Heinolan sivukylältä kaupunkiin paremman elämän toivossa. Osa kirjan henkilöhahmoista esiintyy omilla nimillään, muutamat heistä tuntuvat kovin tutuilta ja jotkut hahmoista lienevät ihan fiktiivisiä. Koskimies on varmaankin tuntenut Heinolan hyvin, sillä kaupungissa voi ajatuksissaan liikkua romaanin osoittamilla reiteillä ja nähdä sielunsa silmin pimeät puistot ja keskikaupungin kaduille sytytetyt lyhdyt.

Katujen nimet ovat tosin tuosta ajasta muuttuneet.

Kysymys: Mikä Isokatu on nykyään nimeltään?

A - Kymenkartanonkatu

B - Kauppakatu

C - Maaherrankatu

Kirjasto ei päässyt VPK:n kanssa sopimukseen vuokrasta, joten viidentoista vuoden jälkeen kirjoille oli etsittävä uusi koti. Päädyttiin taloon, joka viimeisimmäksi oli Puolakan kodinkoneliikkeenä osoitteessa Kirkkokatu 12.

- **2. rasti: Niemelän talo 1907–1919**

Kirjastoa varten talosta vuokrattiin vain osa. Talon yläpuolisella tontilla, jossa nyt on parkkipaikka, oli koulu, josta oppilailla oli lainakirjastoon ja lukusaliin lyhyt matka!

Uuno Kailas, Heinolan maalaiskunnassa syntynyt runoilija asui lapsuutensa Hartolassa ja kävi koulua Heinolassa. Heinolan kouluajojen maisemia ja tapahtumia on siirtynyt myös hänen tuotantoonsa, erityisesti muutamaaan novelliin, jotka on julkaistu hänen kuolemansa jälkeen kokoelmateoksessa *Novelleja*.

Uuno Kailas: *Novelleja* (1936, WSOY)

Kailas viihtyi Heinolan aikoinaan kirjastossa ja sen lukusalissa, joka sijaitsi tuolloin tässä rakennuksessa. Lukusalissa Kailas ja hänen luokkatoverinsa Bruno Schildt päättivät lehtikirjoitusten innoittamana osallistua Aunuksen sotaretkeen, jonka kuluessa Schildt kuoli. Tarina päättyi myöhemmin novelliksi *Bruno on kuollut*.

Nämä kaksi jalkaa eivät kuulu minulle kertoo Kailaan ramman luokkatoverin kokemuksista Heinolan kouluajoilta, sekä hänen ja Kailaan myöhemmästä kohtaamisesta.

Kirjallisuus kiehtoi Kailasta jo lapsena. Hän ehti lukea Heinolan kaupunginkirjaston lähes tuhat kirjaa läpi muutaman vuoden aikana, koulunkäynnin ohessa 1910-luvulla. Tuosta ajasta kirjaston kirjavarat ovat lähes satakertaistuneet.

Kysymys: Paljonko kirjoja Heinolan kaupunginkirjastossa oli vuoden 2022 lopussa?

A - noin 11 000

B - noin 33 000

C - noin 77 000

Pidemmän päälle ei huoneisto täyttänyt kirjaston tarpeita. Tilat olivat ahtaat ja kylmät. Olisi tarvittu remonttia, mutta tehtiinköhän sitä, sillä jo 1919 kirjasto siirtyi taloon, jossa nyt on Kymen viiri, osoitteeseen Kirkkokatu 19, sinne siis!

- **3. rasti: Lähteenkorvan talo 1919–1924**

Aksel Lähteenkorva vuokrasi kolmen huoneen huoneiston talossaan sillä ehdolla, että pääsi kirjastonhoitajaksi. Vuokrasuhde jatkui seuraavan omistajan, Jalmari Kekkosen aikaan, mutta hoitajat vaihtuivat.

Raili Lahtinen, omaa sukua Kivimaa, käytti kolmessa nuorisoromaanissaan kirjailijanimeä Autiala. Romaanit perustuvat hänen lapsuuden- ja nuoruudenaikaisiin muistoihinsa. Viimeinen lukukausi on siis saanut vaikutteita kirjailijan itsensä viimeisestä lukuvuodesta Heinolan yhteiskoulussa 1920-luvulla.

Raili Autiala: Viimeinen lukukausi (1938, Otava)

Ote kirjasta: Luokka vaelsi katuja alaspäin iloisena, nauravana ryhmänä. Oli joka tapauksessa ihanaa kulkea näin ja tuntea, että kaikki oli ohi. "Ohi, ohi, ohii." Liisa huomasi äkkiä hyräilevänsä Petterin äskeistä säveltä. Ja toiset yhtyivät- Petteri marssi edellä ja löi tahtia. - Ei enää ohi vaan sisään, sanoi hän vihdoinkin ja pysähtyi tutun kahvilan eteen. Se oli melkein tyhjä. Luokka valloitti koko takahuoneen. - Kaikille kahvia ja leivoksia, tilasi Jorma asiallisesti. Ote päättyy.

Romaanin päähenkilö Liisa asuu pikkusisarensa kanssa koulukortteerissa Heinolassa. Päivät täyttyvät koulunkäynnistä, läksyistä ja koulutoverien kanssa vietetystä vapaa-ajasta. Yhdelle oppilaista kehittyy salainen romanssikin abikeväänsä.

Viehättävä vanhan ajan tyttöromaani kertoo menneen maailman koulunkäynnistä ja on oiva ajankuva 1920-luvun koulumaailmasta, katumaisemista ja yleisestä elämänmenosta Heinolassa nuorten silmin.

Romaanin tapahtuma-aikaan talossa toimi Kahvila Kaiku, johon opiskelijajoukko suuntasi.

Kysymys: Kuinka monelle opiskelijalle Jorma tilasi kahvia ja leivoksia?

A - Kolmelle

B - Yhdelletoista

C - Viidelletoista

Syystä, jota ei kerrota, kirjastolle vuokrataan jo 1924 uudet tilat samasta korttelista. Seuraava rasti on tiloja vastapäätä, osoitteessa Torikatu 5, jossa toimii kokoontumistila Olkkari.

4. rasti: Väänäsen kirjakauppa 1924-1927

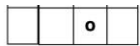
Rouva Väänänen teki kirjaston kanssa kolmen vuoden määräaikaisen vuokrasopimuksen tyhjäksi jääneestä kirjakaupastaan, joka sijaitsi vastapäisellä tontilla. Nykyisin paikalla on kerrostalo.

Mauri Sariola osasi kirjailijana hyödyntää näkemänsä ja kokemansa – tapahtumat saivat toki lisäväriä. Ei siis ihme, että samoin kuin Veljensä vartijat -romaanin päähenkilö Lasse Porras, myös Mauri Sariola tuomittiin rattijuopumuksesta ja hän suoritti tuomion työsiirtolassa Heinolan maalaiskunnassa syksyllä 1963. Moni muu kirjan kohtauksista on tapahtunut Sysmässä. Romaanissa toimittaja Porras matkaa pitkin Suomea ja Eurooppaa aseveljeyteen pohjaavan toveruuden ja keskinäisen avunannon johdattamana. Kirja on nähty myös Sariolan epäviralliseksi elämäkertaromaaniksi ja Lasse Porras hänen omaksi kuvaksensa.

Mauri Sariola: Veljensä vartijat (1969, Gummerus)

Ote kirjasta: Kun auto suhahti mutkasta, koko saha-alue näkyi kokonaisuudessaan. Ei vaikuttanut sekään kovin houkuttelevalta. Itse saharakennuksen ympärillä oli monenlaisia vajoja ja parakkeja. Muutamat niistä olivat kallellaankin. Ne olivat vanhoja ja harmaita. Sitä vastoin lautatapulit olivat suorassa ja vastikään sahattu tavara loisti marraskuun haaleassa valossakin tuoreen keltaisena. Ote päättyy.

Ensimmäinen sanaristikko (sanaristi) julkaistiin New Yorkissa 1913 ja Suomessa sellainen nähtiin ensimmäisen kerran Suomen Kuvalehdessä 1925, Ratkaise sanaristikosta missä Heinolan kylässä Lasse Porras suorittaa työsiirtolarangaistuksensa?

Kysymys: Jälkimmäisestä nimestä puuttuu viimeinen kirjain, mikä se on?

A - U-kirjain

B - A-kirjain

C - I-kirjain

Seuraavaksi muutettiin kaupungin omistamaan Lindholmin taloon, nykyiseen kaupunginmuseoon (Kauppakatu 14).

- **5. rasti: Lindholmin lahjoitustalo 1927-1931.**

Ulrik Lindholmin rakennuttama komea poikamieskoti oli hänen kuoltuaan testamentattu kaupungille. Talossa oli tyhjenemässä neljän huoneen huoneisto, jonka sata neliötä korjattiin kirjaston käyttöön.

Lahtelainen toimittaja ja kirjailija Kalle Veirto on kuvaillut kirjallista tyyliään: Kovaksi keitettyä naivismia, jossa on tennissukka-anarkistisia asenteita. Romaanit ovat veijariromaaneita, joissa huumori ja kielellinen leikki ovat tärkeässä roolissa.

Kalle Veirto: Säbätalvi (2014, Karisto)

Ote kirjasta: Valot pimenivät, kone alkoi työntää areenalle savua. Sitten yksinäinen spottivalo syttyi ja kuuluttaja alkoi esitellä avauskokoonpanoja mies mieheltä. Ensin vieraat. Minä, kotijoukkueen avauksen keskushyökkääjä, olin viimeinen valoon kutsuttu. ”Jaaa EINARI TALLIMÄKI, MEIDÄN UUSI TÄHTEMME! TERVETULOA HEINOLAAN, EINARI! Ote päättyy.

Einari Tallimäellä on ollut kova kevät: hän oli mukana skootterionnettomuudessa, jossa tyttöystävä loukkaantui ja tapahtumaa käsitellään pian oikeussalissa. Kariutuuko säbäunelma tähän? Sitten Heinolasta soitetaan ja tarjotaan pelipaikkaa - paljon peliaikaa ja vähän rahaa. Pikkukaupungin elämä alkaa ehkä vähän yllättäenkin maistua, kun Einarille löytyy tyttöystävä ja kaukalosta kavereita myös vapaa-ajalle. Majapaikka löytyy läheltä virtaa, jonka rannalla Einari ulkoiluttaa koiraa ja viettää vapaahetkiä kavereidensa kanssa. Nuortenkirja kertoo nuoruudesta, ystävyyydestä, urheilusta ja rakkaudesta.

Einarin pelipaitaan oli painettu urheilumaailman legendaarisin numero – sillä numerolla pelasivat mm. Pelé, Jari Litmanen ja pelaa edelleen Lionel Messi.

Kysymys: Millä numerolla Einari pelasi?

A - 10

B - 1

C - 18

Pian huoneistoon muutti kaupungin virastoja ja kirjastolle etsittiin uudet tilat. Monesta vaihtoehdosta toimipaikaksi valikoitui Lindholmin toinen lahjoitustalo osoitteessa Kirkkokatu 17, seuraava rasti on osoitteessa Kirkkokatu 8.

- **6. rasti: Lindholmin toinen lahjoitustalo 1931-1941**

Talo sijaitsi tätä rakennusta vastapäätä, nykyisen parkkipaikan kohdalla. Kirjasto oli torinpuoleisessa kulmassa ja toisessa päässä taloa oli kansakoululuokkia. Täällä kirjavarat kaksinkertaistuivat ja lainaustoiminta kukoisti. Sotavuosina pommitus tuhosi talon mutta osa kirjoista saatiin pelastettua.

Arvi Kivimaa syntyi Hartolassa ja kävi koulua Heinolassa ystävänsä Uuno Kailaan tavoin. Kivimaa kuului Tulenkantajiin ja tuli tunnetuksi etenkin runoistaan, mutta hänen tuotantonsa on hyvin laaja – sisältäen mm. romaaneja, novelleja ja näytelmiä.

Arvi Kivimaa: Saari tuulten sylissä (1938, Otava)

Saari tuulten sylissä ilmestyi 1944 osana kaksoisromaanin Lähtö ja kotiinpaluu (Otava).

Ote kirjasta: Yhteiskoulu sijaitsi kaupungin toisella laidalla, lähellä kirkkoa, joka harjun rinteellä nosti harmaata torniaan vaahteralatvusten merestä. Alempana saman kadun varrella, torin kulmassa, olivat saaneet tyyssijansa yhteiskoulun ylimmät luokat, joiden oppilaita Leo katseli mykän kunnioittavasti. Ote päättyy.

Lähtö ja kotiinpaluu -kaksoisromaanin on sanottu olevan Itä-Hämeen kansan kestävä muistomerkki. Kirja kertoo kahden sukupolven vaiheista Hartolassa, Heinolassa ja Helsingissä. Heinolan osuudessa kertojajäänenä on Telkkävaaran Leo. Isänsä menettänyt poika tulee kouluun Heinolaan, kuten niin moni aikalaisensa. Hänen kouluaikoihinsa osuu myös vuosi 1918, minkä ajan tunnelmia kuvataan pojan näkökulmasta. Turvaa Heinolan-vuosiin tuovat kortteerin Ottu-kanttori perheineen. Romaanissa kuvataan kasvamista lapsesta miehuusikään saakka sekä vaikeitakin asioita, kuten luopumista ja surua.

Kysymys: Kirjasto tuhoutui pommituksessa. Milloin tämä tapahtui?

A – 1918

B – 1941

C - 1945

Tulen ja veden vaurioittamia kirjoja kuivateltiin aluksi ulkona auringonpaisteessa. Pelastuneet kirjat säilytettiin puuvajassa ennen sijoittamista varastoon Harjupaviljongille. Seuraava rasti on siellä, osoitteessa Kauppakatu 30.

- **7. rasti: Harjupaviljonki 1941**

Tulen ja sammutusveden turmelemat kirjat, tai niistä parhaiten säilynyt viidennes kuljetettiin Harjupaviljongille parempia aikoja odottelemaan. Samalla kirjat inventoitiin palokorvausta varten.

Harjulta avautuu maisema alajuoksulle, jossa sijaitsee suuri saari, Rautsaari, jonne sijoittuu Ossi Ojalan kirjoittama kesäinen seikkailu. Ojala muutti vanhempiensa kanssa Heinolaan, Harjupaviljongin maisemiin alle kouluikäisenä. Hänellä oli huima mielikuvitus ja voikin olla, että romaanin Isot ja Pikku lahkeet ovat hänen luomiaan nimityksiä. Rautsaari oli hänelle tärkeä paikka ja siellä hän retkeili mielellään niin nuorukaisena kuin aikuisiälläkin. Ei siis ihme, että myös yksi romaani on sijoitettu Rautsaaren maisemiin.

Ossi Ojala: Saarella tapahtuu (1963, WSOY).

Ote kirjasta: Harrista tuntui, että hänen sydämensä oli irronnut paikaltaan ja siirtynyt kurkkuun. Hän lysähti laholle kannolle ja oli varma, ettei milloinkaan enää näkisi telttaa, tovereitaan eikä huomista päivää. Koskaan hän ei kirjoittaisi "Hiipiviä hyypiöitään" valmiiksi, kukaan ei näkisi hänen ruskeaa vihkoaan eikä lukisi hänen äskeistä runoaan. Ote päättyy.

Partiolaisten Haukkavartio viettää leiriä saarella. Edessä oleva leirikaste jännittää kaikkia osallistujia. Sitä ennen joudutaan seikkailuun, joka käynnistyy ukkosmyrskyn raivotessa. Saarelle on rantautunut partiolaisten lisäksi tuntemattomia kulkijoita, mutta keitä he ovat ja miksi he ovat saapuneet Saareen? Luvassa on vauhdikasta seikkailukerrontaa tositapahtumin höystettynä!

Kirjan mukaan Saaren niemekkeet ovat Peukalo, Isot lahkeet ja Pikku lahkeet.

Kysymys: Yksi lahti tunnetaan Heinolassa teemaan sopivalla nimellä, mikä sen nimi on?

A - Paitalahti

B - Punttilahti

C - Housulahti

Seuraavan majapaikan kirjasto sai tutusta rakennuksesta, WPK:n talosta (Kymenkartanonkatu 2) - ja vieläpä samoista huoneista kuin mistä se oli vaelluksensa aloittanut.

- **8.rasti: WPK-talo, Seurahuone 1941-1953**

Pommituksessa pienentyneet kirjavarat mahtuivat Seurahuoneen tiloihin muutaman vuoden ajan, kunnes päästiin talon sisällä suurempaan huoneistoon. Lainaustosasto sijoitettiin lopulta näyttämölle.

Heinolassa syntynyt, Hartolassa kasvanut Liisa Järvinen on monipuolinen kirjailija. Hän on kirjoittanut mm. lasten-, nuorten- ja aikuisten romaaneja, runoja, artikkeleita ja näytelmiä. Heinola oli hänen koulukaupunkinsa 1950-luvulla ja hän kuvailee täkäläistä elämää kahdessakin kirjassa. Fiktiivinen Pää pystyyn, Leena sisältää paljon hänen omia koulumuistojaan ensimmäiseltä oppikouluvuodelta, kun taas Sammakonkukka on elämäkerrallinen teos.

Liisa Marjatta Järvinen: Pää pystyyn, Leena (1972, WSOY).

Ote kirjasta: mutta joko sinulla on tällainen? kysyi Orvokki ja otti taskustaan kortin, jossa oli hänen nimensä ja osoitteensa ja mitä lie. Sellainen tarvittiin kun lainattiin kirjoja. - Mistä niitä saa? -Tuolta. Orvokki näytti ovelle päin. Siellä istui nainen pöydän takana. Leena pani merkkeille oikean kirjahyllyn ja palasi ovensuuhun. - Minä haluaisin sellaisen kortin, jolla saa kirjoja. Ote päättyy.

Kirjan päähenkilö Leena aloittaa oppikoulunsa kaupungissa ja asustaa Olga-tädin luona. Alussa moni asia tuntuu pelottavalta ja koti-ikäväkin vaivaa, mutta pihalta löytynyt oranssitukkainen peikko antaa turvaa kiperissä tilanteissa. Syksyn edetessä Leena saa ystäviä, rohkaistuu ja luokkajuhlissa hän jopa nousee esiintymislavalle. Lastenkirja kuvaa pienen koulutytön kasvamista sotien jälkeisessä Itä-Hämeessä.

Kirjastokortit otettiin Heinolassa käyttöön 1940-luvun lopulla lainausjärjestelmää uusittaessa. Yhteen aikaan nykyisen Heinolan alueella lainattiin kolmella erilaisella kirjastokortilla. Kuvien kortit on myönnetty kaupunginkirjastossa, maalaiskunnan kirjastossa ja kirjastoautossa.

Kysymys: Mikä seuraavista on kirjastoauton kortti? A, B vai C?

1679

Nimi	<u>Päivi</u>	85
Osoite	<u>Hietapellontie</u>	82
	<u>18300 Heinola</u>	88
Puhelin	Henkilötunnus	83
Huoltaja		90
Sitoudun noudattamaan kirjaston sääntöjä.		92

19
1428 Kirjastopalvelu Oy 1982

Lainaaajankortti

N:o A-1523

Nimi	<u>Pirjo</u>
Osoite	<u>Sinilähti.</u>
<u>71 74 75 20 77</u>	

Osoitteen muutos on ilmoitettava. Tämä kortti on näytettävä kirjoja lainattaessa.

HEINOLAN KAUPUNGINKIRJASTON LAINAAJANKORTTI

N:o 10101

Nimi	<u>Eija</u>
KAUPPAKATU	
18100 HEINOLA	
Puh.	
Osoite	
<u>71</u>	<u>80</u>
<u>88</u>	<u>89</u>
<u>90</u>	<u>91</u>

Osoitteen muutos on ilmoitettava. Tämä kortti on näytettävä kirjoja lainattaessa.

1950-luvulla kirjasto sai ensimmäisen juuri sen tarpeita palvelemaan suunnitellun (korjatun) tilan. Rakennus on nykyisin työterveyshuollon käytössä osoitteessa Lampikatu 19.

- 9. rasti: Vankila-ruiskuhuone 1953–1974

Joidenkin mielestä kirjastoa rakennettiin hitaasti kuin lisäkin kirkkoa, mutta vuoden kuluessa korjaustöiden aloittamisesta näissä tiloissa jo vietettiin kirjaston 90-vuotisjuhlia.

Vilho Helanen oli aloittanut novellikirjailijana 17-vuotiaana. Myöhemmin hän teki uran toimittajana, kirjoittaen ohessa mm. salapoliisiromaaneita. Hän oli vieraillut Heinolassa 1950, ennen kirjaston muuttoa ja tuon matkan jälkeen hän kirjoitti viimeiseksi jääneen salapoliisiromaaninsa. Kirjassa ei mainita kaupunkia nimeltä, mutta kirjeessään ystävälleen hän paljastaa sen, mikä heinolalaisille lukijoille on ilmiselvää: Romaani sijoittuu kesäiseen Heinolaan. Helanen on julkaissut myös salanimellä Heikki Aksila.

Vilho Helanen: Kohtalon silta (1952, Gummerus)

Ote kirjasta: Hän ajoi autollaan asemalle vievälle kadulle. Siinä se oli: kömpelön näköinen, harmaaksi maalattu puutalo. Leveät pariovet kadulle päin osoittivat, että sinne oli sijoitettu myös kaupungin paloruiskut. Vieressä oli kapeampi, pidätyskoppeihin johtava ohi. Katonrajan ikkunarivi oli varustettu kaltereilla. Ote päättyy.

Kuuluisa oopperalaulajatar saa nimettömiä uhkauskirjeitä. Varatuomari Kaarlo Rauta ei usko vaaran olevan todellinen, mutta kun laulajatar löytyy kuolleen, epäillään Raudan vanhaa ystävää rikoksesta. Rauta saapuu Heinolaan tutkimaan tapausta, joka kuljettaa häntä 1950-luvun Heinolassa niin keskusta-alueella kuin sen laitamillakin. Heinolan kadut ja ravintolat ovat tunnistettavia aina pankkitalon kelloa myöten!

Kysymys: Missä käytössä rakennus oli ennen kirjastoa?

A - Majatalo

B - Koulu

C - Putka

Rakennuksen tilat riittivät kirjastolle yli 20 vuoden ajan, ja 1974 muutettiin seuraavan kerran, vanhaan kylpylärakennukseen osoitteeseen Maaherrankatu 1C.

- **10. Rasti: Entinen kylpylärakennus 1974-1999**

Entisessä, 1931 valmistuneessa kylpylässä toimi ennen kirjastoa myös sauna ja sitten ammattikoulu. Maalaiskunnan ja kaupunginkirjasto yhdistyivät 1994.

Heinolassa syntynyt Kauko Virtanen muutti Lahteen alle kymmenvuotiaana. Elämäntyönsä hän teki toimittajana ja kolmesta julkaistusta romaanista Uolevi oli hänen esikoisteoksensa. Kirjassa on tutuntuntuisia henkilöitä ja tapahtumia Heinolan historiasta.

Kauko Uolevi Virtanen: Uolevi (1965, WSOY).

Ote kirjasta: Eräänä päivänä äiti kuitenkin sanoi, että tänään Raili ja Uolevi lähtevät Lyylin kanssa Lyylin kotiin. Koko muu perhe matkustaa Anna-tädin 50-vuotisjuhlille. Meitä ei otettaisi mukaan, kun matka on niin pitkä ja hankala eivätkä kaikki mahdu autoonkaan. Meille oli juuri ostettu auto, ensimmäinen koko kaupungissa – eipäs kuin kolmas. Ote päättyy.

Romaani kertoo teatraalisesta ja tarkkasilmäisestä pojasta, joka asuu perheineen Maaherranpuiston laidalla. Hän seuraa kaupunkilaisten touhuja, pääsee vierailulle originellin Tipa-tädin luokse ja semskatkin kiinnostavat nuorta miehenalkua. Kirja sijoittuu 1930-luvulle, mutta koska Heinolassa on tuoltakin ajalta vielä useita rakennuksia jäljellä, pystyy lukija liikkumaan sujuvasti Uolevin matkassa pihalta toiselle.

Kysymys: Heinola sai kaupunkioikeudet 1839, mutta milloin ne astuivat voimaan?

A - 1839

B - 1841

C - 1843

Kaupunginkirjastomme juhlii 160-vuotista taivaltaan osoitteessa Kauppakatu 12. Siellä on viimeinen kirjavinkki!

- **11. Rasti: Säästöpankin rakennus 1999 -**

Kirjasto muutti kesäkuussa 1999 entisen Säästöpankin saneerattuihin tiloihin. 1968 valmistuneen pankkirakennuksen oli suunnitellut arkkitehti Unto Ojonen ja muutoksen kirjastotilaksi suunnitteli arkkitehti Saara Juola. Nykyisiin tiloihin suunnitellaan peruskorjausta lähivuosina toteutettavaksi.

Kati Rapia on heinolalaissyntyinen monialainen, käsikirjoittava kuvataiteilija ja sarjakuvataiteilija, jonka strippejä oli 2021 nähtävillä Taidemuseomme näyttelyssä. Täällä kasvaneena hänellä on erityinen suhde yhteen Voimia-teoksen tapahtumapaikkaan: jo kadonneeseen matkustajakoti Puistolaan. Sekä erääseen patsaaseen, jonka ohi hän kulki aina soittotunnille. Patsas kiinnitti nuoren Katin huomion, sillä se näytti aivan PEZ-karkkiannostelijalta.

Kati Rapia: Voimia! (2022, Teos)

Ote kirjasta: ei ystävän, vieraan tulla ole ovea laisinkaan

vain kaks ovea mulla

uneen ja kuolemaan. Ote päättyy.

Voimia! jatkaa edellisen Rapien teoksen tarinaa. Nyt tutustutaan Suomen ensimmäisen tähtitieteilijän vaimoon, joka lähtee kahden muun naisen kanssa

aikamatkalle tulevaisuuteen. Naiset päätyvät Heinolaan purkamista odottavaan hotelliin, jonka huoneissa majailee purkamista vastustavia henkilöitä. Hotellissa he tapaavat mm. kaupungin lintutyöntekijän sekä runoilijan. Keskustelut rönkyilevät filosofisista mielteistä hömötiäisiin. Mitä kaikkea tapahtuukaan, kun kolme naista irrottautuu kohtaloidensa kahleista!

Kysymys: Kenen patsas Maaherranpuistossa muistuttaa PEZ-karkkiannostelijaa?

A - Uuno Kailaan

B - Niilo Helanderin

C - A.F. Airon

Kirjavinkkausrata päättyy tähän!

Jos haluat osallistua arvontaan, palauta yhteystietosi kirjaston sisällä olevaan laatikkoon kirjaston aukioloaikoina viimeistään 1.9.2023. Kaikkien yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan syyskuussa kirjapalkintoja.

KIRJAVINKKAUSRADAN OIKEAT VASTAUKSET:

1B, 2C, 3B, 4A, 5A, 6B, 7C, 8B, 9C, 10C, 11A